

ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ

PROBLEMS AND OBSTACLES OF ALIEN LABOURS IN INDUSTRIAL AFFAIRS IN
SAMUT PRAKAN PROVINCE

นางสาวจิตติมา นุสวัตต์

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

e-mail : Jittima.nusawat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางด้านกฎหมายของการทำงานของคนต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 9 คน แบ่งได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม จำนวน 3 คน 2) กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มตัวแทนแรงงาน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยาย และการสังเกตโดยตรง ผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว ให้ข้อมูลโดยสรุปว่า 1) ด้านนโยบายของรัฐบาลไทยในเรื่องของการไร้สัญชาติส่งผลต่อแรงงานต่างด้าวในกิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ 2) ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของแรงงานต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยมาแบบผิดกฎหมาย ซึ่งส่งผลต่อด้านเศรษฐกิจไทยในกิจการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในจังหวัดสมุทรปราการ วิธีแนวทางในการแก้ไขคือผลักดันให้แรงงานดังกล่าวไปขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว เพื่อรองรับสิทธิ์พิเศษ 3) ปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของการไร้สัญชาติส่งผลต่อแรงงานต่างด้าวในกิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

คำสำคัญ

แรงงานต่างด้าว, กิจการอุตสาหกรรม

ABSTRACT

The purposes of this research were to study problems and obstacles of alien labours in industrial affairs in Samut Prakan Province; and to analyze the legal problems of alien labours in industrial affairs in Samut Prakan Province. The researcher used the qualitative research methodology by using the document data collection method and collecting data from interviews with key informants. There were 9 key informants: 3 representative groups of industrial enterprises, 3 government agency representatives, and labor representatives. The data was analyzed by descriptive analysis and direct observation. The results of the research were shown as follows: 1) for the policy of the Thai government, statelessness affected alien labours in industrial affairs in Samut Prakan Province, 2) for the economy, alien labours entered Thailand illegally which affected the Thai economy in small industrial affairs in Samut Prakan Province; and 3) for the legal, statelessness affected alien labours in industrial affairs in Samut Prakan Province.

Keywords: alien labours, industrial affairs

บทนำ

จากการที่ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะทางด้านผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) รายได้ประชากรและค่าจ้างแรงงานที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจจะระหว่างกันมาก จึงทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานโดยมีแรงงานต่างด้าวอพยพจากประเทศเพื่อนบ้านหลั่งไหลเข้ามาทำงานประเทศไทย เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านไม่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน โดยเฉพาะการเข้ามาประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ประมง ผู้รับใช้ในบ้านกรรมกร รวมถึงงานที่มีความเสี่ยง ลำบาก และสกปรกในโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภท ซึ่งหาแรงงานคนไทยได้ยาก ทั้งนี้ในช่วงที่ผ่านมา ภาครัฐก็ได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ “พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560” มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน 2560 และ “พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561” มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 28 มีนาคม 2561 เพื่อให้มีการใช้ระบบอนุญาตเพียงเท่าที่จำเป็น และกำหนดกระบวนการในการควบคุมและตรวจสอบการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน การทำงานของคนต่างด้าว การรับคนต่างด้าว

เข้าทำงานในห้างและสะดวกยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้ทั้งระบบ อย่างไรก็ตามในส่วนของภาคอุตสาหกรรมยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ว่า แรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรมสามารถช่วยผู้ประกอบการไทยจริงหรือไม่ (กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2561)

ข้อมูลแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร จากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน ณ เดือนมีนาคม 2561 คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร มีจำนวนทั้งสิ้น 2,189,868 คน เมื่อแบ่งตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2560 ประกอบด้วย (1) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 59 ประเภทตลอดชีพ จำนวน 241 คน (2) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 59 ประเภททั่วไป ซึ่งหมายถึง คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำนวน 109,019 คน (3) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน มาตรา 62 ประเภทส่งเสริมการลงทุน จำนวน 45,062 คน (4) คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน มาตรา 63 ประเภทชนกลุ่มน้อย ซึ่งหมายถึง คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอพิสูจน์สถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน จำนวน 61,068 คน (5) คนต่างด้าวมาตรา 64 ซึ่งหมายถึง คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ที่เข้ามาทำงานบริเวณชายแดนในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาลในพื้นที่ความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทย กับประเทศที่ติดกับราชอาณาจักรไทย จำนวน 21,093 คน (6) คนต่างด้าวมาตรา 59 พิสูจน์สัญชาติซึ่งหมายถึง คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่หลบหนีเข้าเมืองได้รับการผ่อนผันให้ทำงานและอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งได้ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและปรับสถานะการเข้าเมืองถูกกฎหมายเรียบร้อยแล้วจำนวน 1,315,615 คน และ (7) คนต่างด้าวมาตรา 59 นำเข้าตาม MOU ซึ่งหมายถึง คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลประเทศต้นทาง จำนวน 637,770 คน ทั้งนี้จำนวนแรงงานต่างด้าวในข้อ (6) และ (7) รวมกันมีจำนวนทั้งสิ้น 1,953,385 คน ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 90 ของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักร เป็นส่วนขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมไทย (อภิยุกต์ อำนวยกาญจนสิน, 2561)

จังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่มีสภาพทางเศรษฐกิจที่ดีอีกจังหวัดหนึ่ง ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคที่ทำรายได้สูงสุดให้กับจังหวัด จึงมีความต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากรวมทั้งแรงงานข้ามชาติด้วย แรงงานข้ามชาติพม่าที่จดทะเบียน ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนแรงงานข้ามชาติที่มาจดทะเบียนทั้งหมด 18,931 คน ซึ่งแรงงานที่อยู่ในพื้นที่คาดว่าจะมีประมาณ 72,000 คน ที่อยู่อย่างผิด

กฎหมาย ลักษณะประเภทอาชีพของแรงงานข้ามชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ ส่วนใหญ่เข้ามาทำงานในประเทศไทยในประเภทกิจการโรงงานมากที่สุด สำหรับอาชีพประมงต่อเนื่อง ส่วนใหญ่จะเป็นคนพม่า มอญ กะเหรี่ยง และอาชีพประมง แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นชาวพม่าโสดที่อยู่ในช่วงวัยทำงาน ไม่ได้อพยพมาเป็นครอบครัว สำหรับอาชีพก่อสร้าง แม่บ้านและอาชีพอื่น ๆ เช่น รับจ้างทั่วไป มีแรงงานข้ามชาติบ้างไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางด้านกฎหมายของการทำงานของคนต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวกับกิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. ในทราบถึงปัญหาทางด้านกฎหมายของการทำงานของคนต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ” ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย การศึกษาเชิงเอกสาร การสัมภาษณ์แบบเชิงลึกโดยมีกรณีศึกษา ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรม กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวแทนแรงงาน ในจังหวัดสมุทรปราการเป็นผู้ให้ข้อมูล

ขอบเขตของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน แบ่งได้ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม จำนวน 3 คน
2. กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน
3. กลุ่มตัวแทนแรงงาน 3 คน

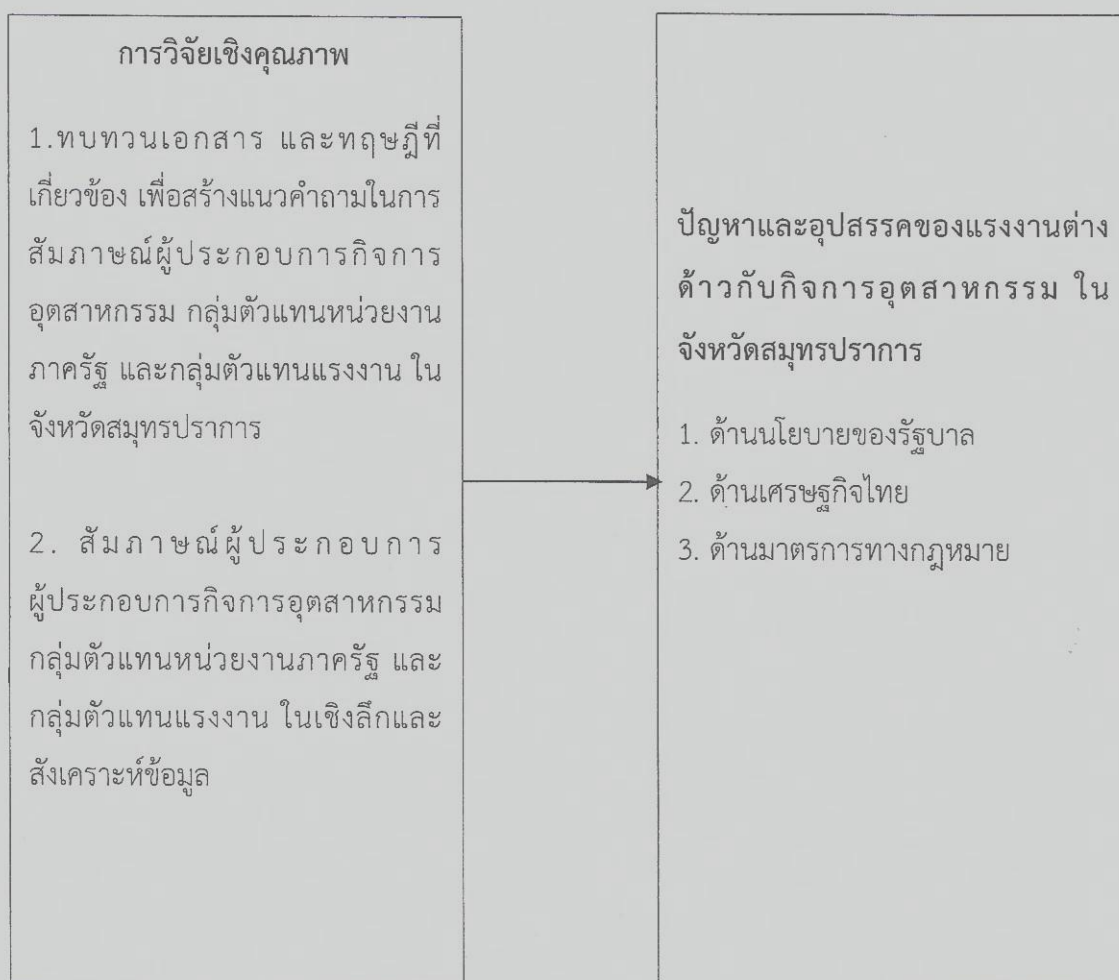
ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ” ครั้งนี้ ใช้เวลาในการดำเนินการศึกษาประมาณ 4 เดือน คือ ตั้งแต่ช่วงตุลาคม 2562 – มกราคม 2563

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ” ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะในจังหวัดสมุทรปราการ

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1) แบบสัมภาษณ์สำหรับกลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน ในเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

2) เก็บข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากเอกสาร

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีความสอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ

2. ผู้วิจัยมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และการมีจรรยาบรรณในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งได้ขอคำแนะนำและคำปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย นำไปสู่การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ที่เป็นไปอย่างมีความครอบคลุมและมีความถูกต้องของด้านเนื้อหาหรือประเด็นที่ต้องการจะศึกษา

3. ผู้วิจัยมีการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยคำถามจะมีลักษณะแบบปลายเปิด ผู้ให้สัมภาษณ์จึงสามารถนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และสมบูรณ์มากที่สุด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความครอบคลุมขอบเขตและวัตถุประสงค์ในการวิจัยโดยแบบสอบถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างมีแนวคำถาม

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จากนั้นจึงทำการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล (Trustworthiness) ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยออกแบบให้ข้อคำถามมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักได้ใช้การสนทนาร่วมด้วยเพื่อสร้างความเข้าใจและความสบายใจซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุดโดยมีผู้ช่วยวิจัยทำการจดบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลในภาพรวมโดยการเรียบเรียงให้เป็นข้อมูลใหม่ที่เป็นภาษาเขียนที่ผู้อ่านสามารถอ่านแล้วทำความเข้าใจได้ง่ายและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นสามารถวิเคราะห์ ได้ดังนี้

$$IOC = \Sigma R/N$$

$$\Sigma R = \text{ผลรวมของคะแนน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้วิเคราะห์}$$

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ผู้สอนเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
2. ผู้สัมภาษณ์มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย อันจะมีผลต่อความถูกต้องและความเป็นจริงของข้อมูล

3. ผู้วิจัยมีการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Member checking) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยการจดบันทึกอย่างละเอียด นำกลับไปให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ว่ามีความถูกต้องและเป็นจริง ตรงกับความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์หรือไม่

4. ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ เพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า

5. ผู้วิจัยมีการใช้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (Transferability) โดยการเขียนระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และบริบทที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัย ในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

6. ผู้วิจัยมีการยืนยันผลการวิจัย (Conformability) โดยผู้วิจัยจะเก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้เป็นอย่างดีพร้อมสำหรับการตรวจสอบ (Audit trail) เพื่อเป็นการยืนยันว่าข้อมูลที่ได้ ไม่มีความลำเอียงหรือเกิดจากการคิดขึ้นของผู้วิจัย

ระเบียบวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยวิธีการศึกษา 2 ส่วน คือ 1) จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการ 2) การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการต่างๆ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวแทนผู้ประกอบการ กิจการอุตสาหกรรม กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐและกลุ่มตัวแทนแรงงาน จำนวน 9 คน

ข. เอกสารขั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อเกิดประโยชน์รวมถึงบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

2. การสัมภาษณ์วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview

Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้
แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง
(Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มา
วิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น

การสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) มีขั้นตอน
ดังนี้ 1) การจัดแฟ้ม แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้ 2) การนำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่ของ
ข้อมูล 3) นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป และการบันทึกภาคสนาม มาอ่านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิด
ความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้ และพิจารณาประเด็นที่สำคัญ 4) นำข้อมูลกลับมาอ่านอีกครั้ง
โดยละเอียดทุกบรรทัด และจึงตีความ พร้อมทั้งการตั้งข้อความหรือประโยคที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับ
ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรปราการที่มีหลักการ
สำคัญที่ต้องพิจารณา 5) นำข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้กลุ่ม
เดียวกัน โดยมีรหัสข้อมูลกำกับทุกข้อความหรือทุกประโยค แล้วจึงตั้งชื่อคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นทั้ง
กลุ่มใหญ่ (Themes) และกลุ่มย่อย (Sub - Theme) ที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่ ซึ่ง
กระบวนการดังกล่าว คือ การสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดในตัวข้อมูล ดังที่ อดอง
นัยพัฒน์ อธิบายว่า กระทำโดยอ่านทบทวนข้อมูลปฐมภูมิที่อยู่ในรูปข้อความทางภาษา (Textual
Primary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ ในภาคสนาม เสร็จแล้วจึงแบ่งแยกข้อมูลดังกล่าว
ออกเป็นส่วนย่อย (Breaking Down) ตามหน่วยความหมาย (Meaning Unit) หรือหน่วยวิเคราะห์
(Analusis Unit) ในระดับเบื้องต้น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นนิบัตินหรือหัว
ข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดแจ้ง และแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้น แล้ว
จึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน มาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด
(Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับ
ความเป็นธรรมมากขึ้น และ6) ใช้การเขียนบรรยายสิ่งที่ค้นพบอย่างละเอียดและชัดเจน โดยจะไม่มี
การนำทฤษฎีไปควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้
เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กล่าวโดยสรุป ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรม กลุ่มตัวแทน
หน่วยงานภาครัฐ และกลุ่มตัวแทนแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลและความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว
กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้ประกอบการกิจการอุตสาหกรรม จำนวน 3 คน
กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนแรงงานในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน
3 คน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์รายละเอียดจากบทสัมภาษณ์ ดังปรากฏบทสัมภาษณ์ตามประเด็น ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย โดยสรุปผลได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด คือผู้ประกอบการกิจการ
อุตสาหกรรม จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนแรงงานใน
จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 3 คน ได้แสดงปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบายของรัฐไปในทิศทาง
เดียวกันในเรื่องของไร้สัญชาติ ที่ส่งผลต่อแรงงานต่างด้าวในกิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัด
สมุทรปราการ สอดคล้องกับการศึกษาของ ประชา วสุประสาท (2558) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับวาระ
นโยบายแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย จากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า จำนวนคนไร้รัฐ
และคนไร้สัญชาติยังมีจำนวนมากแม้ว่าประเทศไทยจะได้อบรมรับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
มาตั้งแต่ พ.ศ.2490 ซึ่งยอมรับในข้อ 15 ว่า “ (1) บุคคลมีสิทธิในการถือสัญชาติ (2) การถอนสัญชาติ
โดยพลการ หรือการปฏิเสธสิทธิที่จะเปลี่ยนสัญชาติของบุคคลใดนั้นจะกระทำมิได้ ประเทศไทยใน
วันนี้จะเป็นภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางการเมืองและสิทธิทางแพ่ง ค.ศ.1966 ซึ่งข้อ
14(3) ยอมรับว่า “เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ” ก็ตามหรือแม้กระทั่ง นโยบายเกี่ยวกับการขจัด
ความไร้สัญชาติให้มีผลในทางปฏิบัติก็ตาม ปัจจุบัน ปัญหาสิทธิมนุษยชนประการหนึ่งที่ยังคงร้ายแรง
อยู่มากในสังคมไทย ก็คือ “ปัญหาความไร้รัฐและความไร้สัญชาติของบุคคลธรรมดาในประเทศไทย”
ในแต่ละนโยบาย กระบวนการทำงานเพื่อให้สัญชาติไทยหรือสถานะคนต่างด้าวที่ชอบด้วยกฎหมาย
มักจะมีลักษณะยุ่งยากและซับซ้อน จึงเป็นไปได้ยาก และบางนโยบายไม่มีการนำไปปฏิบัติเลยก็
มี และในหลายสถานการณ์มักเกิดปรากฏการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้
ความร้ายแรงและขนาดของปัญหาดังกล่าวในประเทศไทย ก่อให้เกิดความสนใจจากทุกภาคส่วนที่จะ
พร้อมเข้าแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นก็ตาม ท่ามกลางความพยายามที่ดำเนินมาอย่างไม่ขาดสายตั้งแต่อดีต
จนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าปัญหาที่คั่งค้างก็ยังไม่หมดไป ในขณะที่ปัญหาใหม่ก็ได้ก่อตัวเพิ่มมากขึ้น
และในหลายๆปัญหา กอปรกับแรงงานข้ามต่างด้าวหรือแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ เป็นผู้ด้อยโอกาสที่
ขาดคุณภาพ ไม่ใส่ใจการวางแผนครอบครัว และไม่ได้รับคำแนะนำในเรื่องการวางแผนครอบครัว จึง
เป็นผลทำให้จำนวนประชากรคนไร้สัญชาติ และคนไร้รัฐไร้สัญชาติในประเทศไทยยิ่งเพิ่มจำนวนมาก
ขึ้นเรื่อย ๆ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ ทองทรัพย์ (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับนโยบาย
การจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ จากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นโยบายแรงงานข้ามชาติที่ไม่
เข้าถึงการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ เนื่องจากนโยบายการจดทะเบียน แรงงานข้ามชาติที่มาจาก 3
ประเทศ เป็นนโยบายที่น่าขมขื่น และมีส่วนช่วยป้องกันมิให้แรงงานตกเป็นคนไร้สัญชาติ เนื่องจาก

แรงงานจาก 3 ประเทศนี้ ไม่มีหนังสือเดินทาง ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ไม่มีหนังสือยืนยันตัวตน จากประเทศต้น ทางที่จะรับรองสัญชาติ ตกอยู่ในสถานะไร้ตัวตน เสี่ยงที่จะตกเป็นคนไร้สัญชาติและ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ การนำแรงงานข้ามชาติจดทะเบียนเข้าสู่ระบบทะเบียนราษฎร์ และรับใบอนุญาตการทำงาน ซึ่งจะนำแรงงานข้ามชาติเข้าสู่ ระบบการจ้างแรงงานที่ถูกต้อง จะเป็นการป้องกันแรงงานข้ามชาติดังกล่าวมิให้ตกเป็นผู้ไร้สัญชาติได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งทำให้แรงงานดังกล่าว ได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายได้อีกทางหนึ่ง การให้นโยบายและมาตรการในการจดทะเบียน แรงงานข้าม ชาติที่ทั่วถึงและเข้าถึงจะเกิดผลดีทั้งกับประเทศไทย

2.2 ด้านเศรษฐกิจ โดยสรุปผลได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด คือผู้ประกอบการกิจการ อุตสาหกรรม จำนวน 3 คน กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน และกลุ่มตัวแทนแรงงานใน จังหวัดสมุทรปราการจำนวน 3 คน ได้แสดงปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจไปในทิศทางเดียวกันใน เรื่องของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาผิดกฎหมาย จะเกิดปัญหาและอุปสรรคในกิจการอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภักศิริ แอนินน (2561) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ แรงงานต่างด้าว: การบริหารและการจัดการในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาแรงงานต่าง ด้าวมิสาเหตุหลักจากสภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มีผลมาจากการ เปลี่ยนแปลง ภายในประเทศไทยส่งผลให้เกิดความต้องการแรงงานจำนวนมาก จึงเกิดขบวนการนำพาและ ขบวนการค้ามนุษย์ขึ้น ประกอบกับการดำเนินงานของภาครัฐที่มีจุดอ่อนในเรื่องการดำเนินคดี และการปราบปรามปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ทำให้การแก้ปัญหาในภาพรวมขาดเอกภาพ และประสิทธิภาพ กระทบต่อความมั่นคงของชาติและความสงบสุขเรียบร้อยของสังคม แต่ในอีกด้าน หนึ่งปัญหานี้ก็สะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญของแรงงานข้ามชาติที่มีต่อเศรษฐกิจไทยอย่างไม่อาจ ปฏิเสธได้ โดยประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วก็เติบโตขึ้นด้วยแรงงานข้ามชาติจากประเทศอื่นที่ เป็นกลไกมาช่วยเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เราไม่ควร จะมองการย้ายถิ่นข้ามชาติของแรงงานทางด้านลบ เพราะการย้ายถิ่นเป็น ประโยชน์ทั้งต่อชีวิตความเป็น อยู่ของแรงงานและมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศต้นทางและปลายทาง ซึ่งในตอนท้ายของ บทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยชี้ให้เห็นว่า วิธีการจัดการ แรงงานทั้งระบบนั้น รัฐบาลต้องวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้มีความสอดคล้องกันเพื่อการ จัดการและการ ดูแลแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและ เพียงพอต่อความต้องการแรงงาน ภายในประเทศ ตลอดจนต้องเร่งปฏิรูประบบอุดมศึกษาของไทยให้ มีความเชื่อมโยงกับตลาดแรงงานมากขึ้น อันจะ ช่วยให้เห็นปมปัญหาที่ซ่อนอยู่ในนโยบายและช่วย สร้างสรรค์ทางออกในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างเหมาะสม และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ฌักทรี นิมสะอาด (2556) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่เข้ามา ทำงานในประเทศไทย: ศึกษากรณีมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.

2551 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายรัฐปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคของแรงงานต่างด้าวตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันและตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศปัญหาเกี่ยวกับการตีความเอกสารที่ใช้ในการขออนุญาตการทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ. ศ. 2551 มาตรา 14 และปัญหาเกี่ยวกับห้องที่ที่จะอนุญาตให้ทำงาน ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายคือ ควรมีการกำหนดให้แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายโดยการว่าจ้างและทำสัญญาผ่านบริษัทจัดหางานในประเทศต้นทาง ควรมีการกำหนดให้แรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานในประเทศไทยได้เฉพาะงานระดับล่างที่ไม่นิยมทำกัน 6 ประเภทได้แก่ แม่บ้าน เกษตรและประมง งานก่อสร้าง งานเพาะปลูก โรงงานอุตสาหกรรม และงานบริการเป็นต้น เหมือนเช่นของประเทศมาเลเซียโดยให้แก้ไขกระทรวงเพิ่มเติมและตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพ. ศ. 2522 มาตรา 64 วรรคหนึ่งเป็นการแยกประเภทความผิดส่วนในเรื่องของความปลอดภัยในการทำงานสุลักษณะในการทำงานควรมีการกำหนดให้มีสวัสดิการของแรงงานต่างด้าวให้ได้รับเท่าคนไทย โดยเป็นการให้สวัสดิการนอกเหนือจากเงินเดือน เช่นการประกันสังคมการจัดบ้านพัก อาหารเครื่องนุ่งห่มยารักษาโรค จัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปีเป็นต้นอีกทั้งควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าวพ. ศ. 2551 มาตรา 14 โดยปรับเปลี่ยนจากเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองพ.ศ. 2522 มาเป็นบัตรผ่านแดนหรือเอกสารทำนองเดียวกันพร้อมทั้งกำหนดให้คนต่างด้าวทำงานได้เฉพาะห้องที่จังหวัดชายแดนเท่านั้นนอกจากนี้ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 เพื่อให้อำนาจนายทะเบียนที่จะกำหนดเงื่อนไขให้นายจ้างวางหลักประกันการหลบหนีอีกทั้งคนกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรกลับให้มีการจัดตั้งศูนย์ควบคุมแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเพื่อเป็นที่พิกรอก่อนส่งตัวกลับต่างประเทศ

2.3 ด้านกฎหมาย โดยสรุปผลได้ว่า ได้แสดงปัญหาและอุปสรรคด้านกฎหมายไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของไร้สัญชาติ ที่ส่งผลต่อแรงงานต่างด้าวในกิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยวิธีแก้ปัญหาคือให้นายจ้างจ้างแรงงานต่างด้าวในกิจการของตนให้ดำเนินการไปขึ้นทะเบียนรายงานตัวต่อกระทรวงมหาดไทย เพื่อทำบัตรประชาชน แต่จะได้รหัสหน้าไม่เหมือนคนไทย แต่เมื่อมีบัตรดังกล่าวแล้วก็จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาลไทยบ้าง สอดคล้องกับแนวคิดของธนวัฒน์ มุ่งพาลชล (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิมนุษยชนของคนไร้สัญชาติที่กำเนิดจากแรงงานต่างด้าว แสดงให้เห็นว่า แรงงาน 3 สัญชาติ คือ ลาว กัมพูชา และเมียนมา และปีนี้รัฐบาลไทยได้อำนวยความสะดวกให้กับคนต่างด้าวเหล่านี้ ในหลายๆ ด้าน โดยแรงงานต่างด้าวที่ถือบัตรประจำตัวคนต่างด้าวซึ่งไม่มีสัญชาติไทย(บัตรสีชมพู) และด้านหลังระบุวันหมดอายุ1พ.ย.60หรือ31 มี.ค.61และแรงงานต่างด้าวที่มีหนังสือเดินทางแรงงานหรือพาสปอร์ตแรงงาน ตามข้อตกลง MOU จะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมเข้า ออกราชอาณาจักร รวมทั้งการขยายระยะเวลากลับเข้ามาใน

ราชอาณาจักรไทย นอกจากแรงงานแล้ว บุตรที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งเป็นบุคคลไร้สัญชาติ ยังสามารถร่วมเดินทางกลับได้ด้วยพร้อมนี้ นายกรัฐมนตรียัง กำชับให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ตำรวจ ทหาร รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง ดูแลอำนวยความสะดวกต่อการเดินทาง ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยจะมีมติให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานข้ามชาติ แต่การลักลอบเดินทางเข้า ออกนอกราชอาณาจักรตามช่องทางธรรมชาติ อาทิแม่น้ำ ภูเขาป่าไม้ ตลอดแนวตะเข็บชายแดนก็ยังคงดำเนินไปเป็นปกติ ปัญหาเกี่ยวกับผู้หลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย รัฐบาลไทยยังคงเห็นเป็นเรื่องธรรมดาของราชอาณาจักรไทย ยิ่งไปกว่านั้น คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยแม้จะเข้ามาโดยชอบตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 หรือลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมายและภายหลังมักจะถูกปรับสถานภาพแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้เป็นแรงงานเข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยการพิสูจน์สัญชาติตามข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานกับประเทศคู่ภาคีก็ตาม แต่บุตรที่เกิดจากคนต่างด้าวเหล่านี้ในขณะที่บิดามารดาของเขาเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย กลายเป็นคนชายขอบหรือผู้ด้อยโอกาสที่จะได้รับการรับรองคุ้มครองตามกฎหมายทั้งตามกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน เนื่องจากเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติใดในโลกไม่ว่าจะเป็นสัญชาติพ่อ-แม่ หรือ แม่แต่สัญชาติถิ่นที่เกิดคือ สัญชาติไทย ขณะเดียวกันคนด้อยโอกาสเหล่านี้ยังสร้างปัญหาทางให้กับสังคมไทยก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาทางสาธารณสุข ปัญหายาเสพติด และยังทำให้เกิดสถานะคนที่มีคุณภาพเข้ามาอยู่ในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ปัญหาความมั่นคงของชาติ เพราะที่ผ่านมาเราจะเห็นตามสื่อต่าง ๆ ที่รายงานข่าวว่าบุคคลเหล่านี้ได้สร้างปัญหาด้านความสงบเรียบร้อยให้แก่บ้านเมือง ก่ออาชญากรรมต่าง ๆ และเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอยู่เป็นประจำ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูเบศ สว่างอารมณ์ (ม.ป.ป.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม และการคุ้มครองแรงงานคนต่างด้าวของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ในเรื่องของกฎหมายที่คุ้มครองแรงงานในประเทศไทยนั้น มีทั้งในระดับกฎหมายสูงสุด คือรัฐธรรมนูญและกฎหมายระดับรองหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เป็นต้น แม้กฎหมายหลาย ๆ ฉบับจะไม่ได้มุ่งคุ้มครองเฉพาะแต่บุคคลเชื้อชาติไทยเท่านั้นแต่ยังคุ้มครองถึงแรงงานคนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบทำงานในประเทศไทย แต่กระนั้นเอง คนต่างด้าวที่เข้าเมืองมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผิดต่อพระราชบัญญัติคนเข้าเมืองและกฎหมายด้านความมั่นคงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนนี้อาจมิได้รับการคุ้มครองหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามสิทธิที่แรงงานคนต่างด้าวควรจะได้รับ นอกจากนี้ยังพบว่าในเรื่องของการคุ้มครองและให้สิทธิแรงงานคนต่างด้าวยังไม่เกิดผลแท้จริงในทางปฏิบัติ เนื่องจากขาดองค์กรหรือหน่วยงานหลักเข้ามารับผิดชอบควบคุมดูแลแรงงานคนต่างด้าวที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้ ทำให้ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือเกิดประโยชน์ที่จะคุ้มครองแรงงานคนต่างด้าวเหล่านี้ อีกทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบันอาจจะยังไม่มีบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนที่จะมาควบคุมดูแลรวมทั้งให้สิทธิแก่แรงงานคนต่างด้าว จึงได้ให้เกิดปัญหาด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านสังคม

สวัสดิการ ด้านการศึกษา ด้านการสาธารณสุข ที่เกิดจากการเข้าเมืองในราชอาณาจักรไทย ทั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย และมีชอบด้วยกฎหมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการไม่ได้รับสิทธิตามที่ควรจะได้รับในฐานะผู้ประกอบการ แรงงานลูกจ้าง ที่ประกอบการงานในประเทศไทย ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่เกิดขึ้น คือกลุ่มแรงงานคนต่างด้าวไร้สัญชาติที่หลบหนีเข้าเมืองมาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ควรมีการพัฒนากลยุทธ์ในด้านนโยบาย เศรษฐกิจ และกฎหมายให้สามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการได้

2) จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว กิจการอุตสาหกรรม ในจังหวัดสมุทรปราการ ทางเจ้าของกิจการควรดำเนินการให้แรงงานต่างด้าวที่ทำงานด้วยไปติดต่อกับหน่วยงานรัฐเพื่อดำเนินการด้านเอกสารให้ถูกต้องกฎหมาย เพื่อให้เกิดความสบายใจทั้งเจ้าของกิจการและแรงงานต่างด้าวที่ทำงานด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยถึงการนำรูปแบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวไปใช้ทดลองรูปแบบเพื่อการพัฒนาการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

2) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้กรณีศึกษาพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงแรงงาน. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว พ.ศ. 2560 - 2565.

กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน.

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. (2561). การจัดทำรายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไตรมาส.

กรุงเทพฯ: กองสารสนเทศและดัชนีเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.

กิริยา กุลกลการ. (2553). ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานไทย และอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณภัทร นิมสะอาด. (2556). ปัญหาในการควบคุมแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย: ศึกษากรณีตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2551.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

- ณัฐนันท์ ทองทรัพย์. (2559). นโยบายการจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติ. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(3), 84-90.
- ธนวัฒน์ มุ่งพาลชล. (2560). “สิทธิมนุษยชนของคนไร้สัญชาติที่กำเนิดจากแรงงานต่างด้าว”, ประชาไท. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บัณฑิต แป้นวิเศษ. (2560). พรก.การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว 2560 รัฐบาลต้องแก้ไขให้ตรงจุด. กรุงเทพฯ: นักสื่อสารแรงงาน.
- ประชา วสุประสาท. (2558). วาระนโยบายแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย: เส้นทางสู่ความสามารถในการแข่งขันระยะยาว. เอเชียและแปซิฟิก: สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ.
- พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว. (2560). กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว. กรุงเทพฯ: สำนักงานแรงงานต่างด้าว.
- ภาคีสรี แอนิหน. (2561). แรงงานต่างด้าว: การบริหารและการจัดการในประเทศไทย. วารสารศิลปการจัดการ, 2(2), 117-132.
- ภูเบศ สว่างอารมณ์. (ม.ป.ป.). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม และการคุ้มครองแรงงานคนต่างด้าวของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ศิริชัย เพชรรักษ์ และชยสร สมบุญมาก. (2559). ตลาดแรงงานของไทยในอนาคต. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(3), 99-113.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2562). ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว. กรุงเทพฯ: The Thailand Research Fund.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรปราการ. (2562). สถานการณ์และแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ. สืบค้น 2 สิงหาคม 2562. จาก http://www.samutprakan.go.th/newweb/index.php?option=com_content&view=article&id=69:2011-11-29-16-11-19&catid=14:2011-11-29-15-17-14&Itemid=12.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ. (2561). แผนปฏิบัติการด้านแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ. สืบค้น 2 สิงหาคม 2562. จาก <http://samutprakan.mol.go.th/node/18752>.
- สำนักธรรมศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสภา. (2560). การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว. สืบค้น 2 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.royin.go.th/?p=17716>.
- สุดาศิริ วดวงค์. (2562). การบริหารจัดการปัญหาและอุปสรรคแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย. สืบค้น 2 สิงหาคม 2562. จาก <http://samutprakan.mol.go.th/node/18752>.

- สุเมธ อุดลวิทย์. (2556). ความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุรัชณี เคนส์โพธิ์. (2560). การศึกษาสภาพการทำงาน ปัจจัยจูงใจส่งเสริม และกระบวนการเข้าสู่การจ้างงานแรงงานข้ามชาติของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ ในจังหวัดอุดรธานีและหนองคาย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(1), 36-58.
- อภิชาติ, จรัมพร และกัญญา. (2553). ชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานข้ามชาติใน 11 จังหวัดสำคัญในประเทศไทย ปี พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.